

**ВИПУСК
11/2015**

НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВІСНИК

**ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПРАВА
ІМЕНІ КОРОЛЯ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО**

ПРАВО • ЕКОНОМІКА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРАВА
ІМЕНІ КОРОЛЯ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО**

НАУКОВО- ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВІСНИК

**ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПРАВА
ІМЕНІ КОРОЛЯ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО**

11, 2015

Івано-Франківськ
Редакційно-видавничий відділ Івано-Франківського університету права
імені Короля Данила Галицького
2015

Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. – Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького, 2015. – Вип. 11. – 360 с.

Scientific informative herald of Ivano-Frankivsk university of law named after king Danylo Halytskyi. – Ivano-Frankivsk: Editorial publishing department of Ivano-Frankivsk university of law named after king Danylo Halytskyi, 2015. – № 11. – 360 p.

Засновано 2007 року

**Засновник: Івано-Франківський університет права
імені Короля Данила Галицького**

**Свідоцтво про державну реєстрацію:
Серія КВ 17191-5961-пр від 23.11.2010 р.**

Журнал «Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького» включений до переліку наукових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора й кандидата юридичних та економічних наук (постанова президії ВАК України від 26.01.2011 р. № 1-05/1).

Мови видання: українська, російська, англійська, польська.

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького (протокол № 6 від 29.01.2015 р.).

За достовірність інформації, що міститься в опублікованих матеріалах, відповідальність несуть автори.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

При використанні наукових ідей та матеріалів цього випуску посилання на це видання є обов'язковим.

У журналі досліджуються проблемні питання сучасної української юридичної науки, здійснюється розробка проблем державотворення в Україні, наукових концепцій щодо вдосконалення законодавства, а також висвітлюються актуальні питання у галузі економічних наук, розвитку національного та світового господарства.

In the magazine to research the modern Ukrainian lawyers, conducted a scientific discussion of a state in Ukraine, development of scientific concepts to improve law and highlights current issues in the field of economics, national and world economy.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Голова редколегії:

Луцький А. І. – кандидат юридичних наук, доцент

Заступники голови редколегії:

Рябошапко Л. І. – доктор юридичних наук, професор
Щурик М. В. – доктор економічних наук, професор
Шутак І. Д. – доктор юридичних наук, доцент,
заслужений діяч науки і техніки України
Мацькевич М. М. – доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України

Члени редколегії:

Басиста І. В. – доктор юридичних наук, доцент
Витвицька О. Д. – доктор економічних наук, професор;
Вовк В. М. – доктор юридичних наук, професор;
Гусарєв С. Д. – доктор юридичних наук, професор;
Гуцуляк Г. Д. – доктор економічних наук, професор;
Данилюк М. О. – доктор економічних наук, професор;
Дзьоба О. Г. – доктор економічних наук, доцент;
Зайчук О. В. – доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України;
Зварич І. Т. – доктор політичних наук, професор, заслужений економіст України;
Колодій А. М. – доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України;
Костицький М. В. – доктор юридичних наук, професор акад. НАПрН, член-кор. АПНУ,
заслужений юрист України, екс-суддя Конституційного Суду України;
Пуцентейло П. Р. – доктор економічних наук, доцент;
Раянов Ф. М. – доктор юридичних наук, професор (Російська Федерація);
Фріс П. Л. – доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч
науки і техніки України
Борович О. М. – кандидат економічних наук, доцент;
Жукевич І. В. – кандидат юридичних наук, доцент;
Зварич Р. В. – кандидат юридичних наук, доцент;
Івашків Т. С. – кандидат економічних наук, доцент;
Книш В. В. – кандидат юридичних наук, доцент;
Косьмій М. М. – кандидат юридичних наук, доцент;
Кушакова-Костицька Н. В. – кандидат юридичних наук, доцент, заслужений юрист України;
Легкий В. І. – кандидат економічних наук, доцент;
Луцька Н. І. – кандидат економічних наук, доцент
Луцький М. І. – кандидат юридичних наук, доцент;
Луцький Р. П. – кандидат юридичних наук, доцент;
Мазур І. М. – кандидат економічних наук, доцент;
Мельник П. В. – кандидат юридичних наук, доцент;
Остафійчук П. Г. – кандидат фізико-математичних наук, доцент;
Острогляд О. В. – кандидат юридичних наук, доцент;
Перович Д. М. – кандидат економічних наук, доцент;
Рижий І. Б. – кандидат економічних наук, доцент.

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР

Ілин Л. М. – кандидат історичних наук, доцент

ЗМІСТ

ПРАВО

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА. ПИТАННЯ ФІЛОСОФІЇ ПРАВА, СОЦІОЛОГІЇ ПРАВА ТА ЮРИДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Костицький М. В.

Соціально-правова дієздатність людини
та соціалізація особистості в умовах глобалізації12

Шутак І. Д.

Юридична техніка тлумачення норм права.....18

Луцький А. І.

Відображення правової ідеології
у природньо-правових дослідженнях
філософів XVI-XVII ст.....25

Луцький М. І.

Джерела до вивчення правової системи ЗУНР.....32

Онищук І. І., Бойко Г. І.

Логіка юридичного конструювання38

Андрухів О. І.

Історико-правова характеристика «першої радянізації»
західноукраїнських земель (1939-1941 рр.).....45

Чабаненко М. М.

Загальноправовий та галузевий методи правового регулювання.....52

Войтович Н. П.

Принцип верховенства права
у концепції правової держави Б. Кістяківського59

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС, АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС, ФІНАНСОВЕ ПРАВО І ПРОЦЕС. МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО. СУДОУСТРІЙ, ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

Волковецька С. В.

Децентралізація як основний елемент реформування
місцевого самоврядування в Україні66

Ковбас І. В.

Адміністративно-процесуальна правосуб'єктність громадян74

Малімон В. І., Шевченко Н. П.

Актуалізація етичних кодексів в контексті модернізації
системи державного управління79

Ковалик В. В., Стрільчук Л. В.

Реформування органів виконавчої влади в контексті
реалізації адміністративної реформи86

Кочура О. О. Підстави та суб'єкти звернення до Європейського суду з прав людини.....	91
Кривенчук М. Є. Еутаназія: історико-правовий аспект	97
Дутка Х. І. Окремі аспекти формування та функціонування юстиції ЄС	101
Вінцова Д. С. Принцип економічності оподаткування та його вплив на діяльність податкових органів США.....	107
Вишемирський М. І. Вплив податкового обов'язку на визначення місця податкових пільг в правовому механізмі податку.....	113
ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС, СІМЕЙНЕ, ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО І ПРОЦЕС. МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО	
Пацурія Н. Б., Вашуленко О. І. Переговорна процедура державних закупівель: підстави, перспективи та міжнародна практика застосування	121
Коверзнев В. О. Принципи кооперативного права	128
Карпенко О. І. Визначення сторін при наданні Інтернет-послуг	135
КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО, КРИМІНОЛОГІЯ, КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС, КРИМІНАЛІСТИКА ТА СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА	
Басиста І. В., Щур Б. В. Процесуальна самостійність слідчого в світлі вимог чинного КПК: проблеми та перспективи	141
Марисюк К. Б. До питання про становлення міжнародного співробітництва у сфері виконання кримінальних покарань (IV міжнародний тюремний конгрес 1890 р.).....	148
Власова Г. П. Співвідношення кримінальних процесуальних проваджень та диференціації кримінальних процесуальних форм.....	153
Король В. В. Законодавче регулювання питання про мову, якою здійснюється кримінальне провадження: шляхи усунення суперечностей	159

Пузирний В. Ф.

Проблеми нормативного врегулювання реалізації права засуджених на звернення до органів державної влади в Україні.....167

Соловій Я. І., Гуцуляк М. Я.

Теоретико-правова регламентація та практика застосування покарання у виді конфіскації майна.....172

Громко В. Я.

Загальні ознаки службової особи як спеціального суб'єкта злочину за кримінальним правом України.....181

Аракелян Р. Ф.

Трансформація вітчизняного доктринального тлумачення медіації як форми відновного правосуддя.....189

Вислоцька Т. Ю.

Таємниця усиновлення (удочеріння) у кримінальному законодавстві окремих іноземних держав.....196

ЕКОНОМІКА**Стельмашук А. М., Смоленюк Р. П., Чайківський І. А.**

Транспортно-логістична система підприємств сільських територій.....203

Щурик М. В.

Малі і середні агрогосподарства: проблеми та перспективи розвитку.....216

Пуцентейло П. Р.

Інформаційне забезпечення аналітичної діяльності в управлінні підприємством.....224

Андрушків Б. М., Погайдак О. Б.

Дистанційна робота та фрілансова діяльність: особливості та відмінності.....233

Войтко С. В., Сапсай К. В.

Дослідження співвідношення максимально можливих і реальних обсягів виробництва електроенергії енергетичними підприємствами України.....238

Пархомець М. К., Уніят Л. М.

Аналіз дохідності основних галузей аграрних підприємств та напрямки її підвищення у західних областях України.....246

Степанюк Г. С.

Особливості функціонування та проблеми управління техногенно небезпечними нафтогазовими підприємствами.....259

Легкий В. І.

Етапи оцінки конкурентоспроможності підприємства
та види стратегій її підвищення.....267

Криховецький І. З.

Теорія управління маркетинговими заходами
на підприємствах туристичної галузі.....274

Пухир С. Т.

Фінансові механізми реалізації державної регіональної політики:
сутність та складові.....280

Луцька Н. І.

Сучасні підходи до вдосконалення системи
фінансування транскордонного співробітництва в Україні.....287

Кравченко В. П., Кравченко Н. В.

Аналіз соціальної політики України
та її ефективність на сучасному етапі.....294

Пилипів Н. І., П'ятничук І. Д.

Формування обліково-інформаційного забезпечення
системи ділового партнерства банків.....299

Остафійчук П. Г., Боркович І. П.

Аналіз сучасних методологічних підходів
статистичного оцінювання взаємозв'язків в економіці.....309

Тимоць М. В.

Економічна ефективність відтворення природних ресурсів.....315

Цюцяк І. Л., Цюцяк А. Л.

Алгоритм розрахунку та порядок облікового відображення
нерозподіленого прибутку (непокритого збитку).....321

Потеряйло І. Ю.

Зарубіжний досвід застосування програмно-цільового методу
бюджетування на сучасному етапі в Україні.....331

Рижий І. Б.

Дослідження ефективності рекламної кампанії.....338

Кулич І. Б.

Вплив валютних коливань на туристичний сектор
економіки України.....345

Касіянчук В. Д.

Ефективність переробки топінамбура на продукцію
лікувально-профілактичного призначення.....353

CONTENTS

LAW

**THEORY AND HISTORY OF STATE AND LAW. QUESTION PHILOSOPHY OF LAW,
SOCIOLOGY OF LAW AND LEGAL PSYCHOLOGY**

Kostytskyy M. V.

Welfare law capable person and socialization person
in conditions of globalization12

Shutak I. D.

Legal technique of interpretation of the law18

Lutsky A. I.

Legal representation ideology in the natural
and legal study philosopher XVI-XVII centuries.....25

Lutsky M. I.

Sources for the study of the legal system ZUNR32

Onishchuk I. I., Bojko H. I.

Logic of legal constructing annotation38

Andruhiv O. I.

Historical and legal description of the «first Sovietization»
of Western Ukraine (1939-1941).....45

Chabanenko M. M.

General-law and branchwise methods
of the legal regulation52

Voytovych N. P.

The rule of law in the concept of the rule of law B. Kistyakovsky59

**CONSTITUTIONAL LAW AND PROCEDURE, ADMINISTRATIVE LAW AND
PROCEDURE, FINANCIAL LAW AND PROCEDURE. PUBLIC INTERNATIONAL LAW.
JUDICIARY, THE JUDICIARY AND THE BAR**

Volkovetska S. V.

Decentralization as the main element of local government reform in Ukraine66

Kovbas I. V.

Administrative Procedure personality of citizens74

Malimon V. I. Shevchenko N. P.

Updating codes of ethics in the context
of the modernization of public administration79

Kovalyk V. V. Strilchuk L. V.

Reform of executive power
in the context of administrative reform86

Kochura O. O.	
Grounds and subjects appeal to European Court of Human Rights	91
Kryvenchuk M. E.	
Euthanasia: historical and legal aspects	97
Dutka H. I.	
Some aspects of formation and functioning of justice of the EU	101
Vintsova D. S.	
Principle of economy of taxation and its impact on the US tax authorities.....	107
Vyshemirsky M. I.	
Effect of tax debt for certain tax benefits in the legal mechanism of tax.....	113
CIVIL LAW AND PROCEDURE, FAMILY, BUSINESS LAW AND PROCESS. PRIVATE INTERNATIONAL LAW	
Patsuryya N. B., Vashulenko O. I.	
Negotiating public procurement procedure: basis, perspectives and international practice	121
Koverznev V. A.	
Principles of cooperative law	128
Karpenko O. I.	
Determination of the parties of the Internet-services	135
CRIMINAL LAW, CRIMINOLOGY, PENAL PARVO. CRIMINAL PROCEDURE, CRIMINOLOGY AND FORENSIC EXAMINATION	
Basysta I. V., Shchur B. V.	
Procedural independence of the investigator in the light of the requirements of the current code of criminal procedure: problems and prospects	141
Marysyuk K. B.	
To the question about becoming of international cooperation in the field of implementation of criminal punishments (Fourth International prison congress of 1890)	148
Vlasova A. P.	
Ratio criminal procedural production and differentiation of criminal procedural forms.....	153
Korol V. V.	
Legislative regulation of the issue of the language in which the criminal proceeding is carried out: the way to eliminate contradictions.....	159

Puzyrnyi V. F. Problems of normative regulation of realization the convicted persons right to appeal to the public authorities in Ukraine.....	167
Solovij Ya. I., Huculiak M. Ya. Theoretical and laws regulation and practical implementation of the penalty of confiscation.....	172
Gromko V. Ja. Common symptoms official as a special subject of a crime under the criminal law of Ukraine.....	181
Arakelyn R. F. Transformational aspects of domestic doctrinal interpretation of mediation as a form of restorative justice.....	189
Vyslocka T. Yu. Confidentiality of an adoption in the criminal law of some foreign countries.....	196

ECONOMY

Stelmashchuk A. M., Smolenyuk R. P., Tchaikovsky I. A. Transport and logistics system in rural areas.....	203
Shchuryk M. V. Small and medium-sized agricultural farms: problems and prospects	216
Putsenteilo P. R. Information support of analytical in business management	224
Andrushkiv B. M., Pohajdak O. B. Distant work and freelance: characteristics and differences	233
Voitko S. V., Sapsai K. V. The relation between the maximum potential and real output power energy companies in Ukraine	238
Parhomets M. K., Uniyat L. M. Analysis of profitability of the main branches of agricultural enterprises and the direction of its increase in the western regions of Ukraine	246
Stepanjuk A. S. Features of functioning and management problems technological hazards oil and gas companies	259

Legkyi V. I. Stages of assessment competitiveness of enterprises and its improvement types of strategies	267
Kryhovetskyy I. Z. The theory of management of marketing activities in enterprises of the tourism industry	274
Puhyr S. T. Financial mechanisms for the implementation of regional policy: the nature and components	280
Lutska N. I. Modern approaches to improve the system of financing cross-border cooperation in Ukraine	287
Kravchenko V. P., Kravchenko N. V. Analysis of Social Policy of Ukraine and its effectiveness at the present stage	294
Pylypyv N. I., Piatnychuk I. D. Formation of accounting and information software systems of business partnership banks	299
Ostafiichuk P. G., Borkovych I. P. The analysis of modern methodological approaches of statistic evaluation of interconnections in economics	309
Tymots M. V. Economic efficiency of recreation of natural resources	315
Tsyutsyak I. L. Tsyutsyak A. L. Algorithm for calculating and accounting procedure reflection of retained earnings (uncovered loss).....	321
Poteryaylo I. Y. Foreign experience of the application of program-target method of budgeting at the present stage in Ukraine.....	331
Ryzhy I. B. Research of advertising campaign effectiveness.....	338
Kulych I. B. The impact of fluctuations of exchange rates on tourism sector in Ukrainian economy.....	345
Kasianchuk V. D. Effectiveness of artichoke processing to produce therapeutic and prophylactic.....	353

УДК 657:004

Пуцентейло Петро Романович,
*доктор економічних наук,
професор кафедри обліку і правового забезпечення
агропромислового виробництва,
Тернопільського національного економічного університету*

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

У статті обґрунтовано методичні підходи щодо аналітичного забезпечення процесу управління підприємством. Встановлено якісні критерії інформації та досліджено їхню значимість для забезпечення ефективного управлінського впливу. Акцентується увага на тому, що інформатизація та автоматизація обліку значною мірою збільшує ефективність роботи облікових працівників, поліпшує внутрішній та зовнішній контроль над фінансово-господарською діяльністю підприємства, що у результаті підвищує ефективність управління підприємством та забезпечує високу результативність його роботи. Визначено, що ведення обліку на підприємствах має здійснюватися з використанням найбільш оптимальної для конкретного підприємства автоматизованої інформаційної системи, впровадження якої відбуватиметься поетапно та завдяки створенню необхідних передумов.

Ключові слова: *аналіз, обліково-аналітичне забезпечення, аналітичне забезпечення, інформація, управління, менеджмент підприємства, звітність.*

Постановка проблеми. Ринкові умови господарювання висувають підвищені вимоги до своєчасності, достовірності і повноти інформації. У сучасних умовах висока волатильність економічної системи детермінує необхідність теоретичного обґрунтування методичних та інструментальних основ аналізу господарської діяльності. Аналіз є інформаційним базисом прийняття оптимальних управлінських рішень в умовах сьогодення. Головним завданням сучасних інформаційних технологій аналізу є своєчасне надання достовірної, необхідної і достатньої інформації фахівцям, експертам і керівникам для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Від точності одержуваних у процесі аналізу результатів залежить правильність та адекватність прийняття управлінських рішень, тому застосування інформаційних технологій підвищує ефективність аналітичної роботи. Роль інформаційного ресурсу в управлінні підприємством полягає не тільки в інформаційній підтримці аналізу, але і в нових можливостях управління. Слід відзначити недостатню кількість розробок щодо інформаційного забезпечення аналізу підприємств. Тому однією з найважливіших управлінських завдань на підприємстві постає створення раціонально організованого потоку інформації. Особливо актуальною ця проблема є на рівні управління підприємствами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні і практичні напрацювання інформаційного забезпечення аналізу господарської діяльності підприємств господарювання є предметом дослідження багатьох вітчизняних авторів, зокрема, представниками цього напрямку є Р. Ф. Бруханський [1], О. О. Гуменюк [2],

С. В. Івахненко [3], Т. Д. Косова [4], І. Д. Лазаришина [5], Є. В. Мних [6], С. С. Черниш [9], А. Д. Шеремет [10], С. І. Шкарабан [11], О. В. Ярошук [11] та ін. В цих роботах висвітлено механізм діяльності обліково-аналітичних процедур, зокрема як на підставі регістрів бухгалтерського (фінансового, податкового та управлінського) обліку за допомогою їх деталізації можуть бути отримані показники, аналітична інтерпретація яких дозволяє керівнику отримати необхідну інформацію. Проте, незважаючи на значний інтерес фахівців до інформаційного забезпечення підприємств та його вдосконалення, значна кількість наукових і практичних питань залишаються невирішеними. Простежується недостатній рівень вивчення проблем створення та функціонування інформаційного забезпечення суб'єктів господарювання, що ускладнює процедуру проведення якісного аналізу виробничо-фінансової діяльності та висуває на новий актуальний рівень дану проблему.

Постановка завдання. Метою статті є виявлення та оцінка проблем створення та виявлення шляхів удосконалення інформаційного забезпечення аналізу виробничо-фінансової діяльності підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз є сполучною ланкою між інформаційними потоками підприємства та управлінськими рішеннями. Однак не всі потоки є інформаційною базою, так як вони можуть бути неоднорідними за формою і змістом. Для того щоб потоки інформації були пов'язані, вони повинні бути попередньо оброблені. Щоб інформаційний потік став інформаційною базою аналізу, його слід перетворити і опрацювати. Підготовка інформації, котра є необхідною для реалізації аналізу, включає в себе кілька етапів: збір первинних даних, їх обробку та подання. Тільки після цього дані перетворюються в інформацію, придатну для прийняття управлінських рішень.

Інформація – це відомості про стан системи та навколишнього середовища, які сприймаються людиною або спеціальним пристроєм. Інформація, яка необхідна для оптимального функціонування управлінської системи, називається управлінською. Інформаційна потреба керівників – це форма ставлення до певної інформації, яка кваліфікується як необхідна для вирішення поставленого завдання. Основними об'єктивними факторами, що впливають на формування інформаційних потреб керівників, є вид управлінської діяльності, особливості виконуваних функцій, пов'язаних з різним рівнем управлінської діяльності в господарській системі.

До основних джерел інформації аналізу на підприємстві належать дані оперативного, фінансового, управлінського та статистичного обліку.

Всі елементи бухгалтерського обліку пов'язані між собою і є єдиним цілим, тобто систему економічних показників, що характеризують умови та результати роботи підприємства за звітний період. Звітність є заключним елементом системи бухгалтерського обліку і аналізу. Відомості, що містяться в бухгалтерській звітності, мають комплексний характер, тому що відображають різні аспекти господарських операцій і явищ.

Інформація розрізняється також за характером і формою розміщення в ній відомостей. За цією ознакою всю вхідну інформацію можна розділити на три типи: облікова, позаоблікова та нормативно-технічна.

Облікова інформація надається за стандартними формами, котрі регламентовані (бухгалтерська фінансова, податкова та статистична звітність) і розроблені безпосередньо на підприємстві (внутрішня управлінська звітність). До облікової інформації слід віднести:

- дані бухгалтерського обліку і звітності, дані податкового обліку та звітності; дані статистичного обліку та звітності;
- дані управлінського обліку та звітності (графіки і табличні матеріали про виробництво і реалізацію продукції; плани і бюджети, звіти про їх виконання; виробничі норми і нормативи).

До позаоблікових джерел слід віднести:

- матеріали різних перевірок – аудиторських та фінансових служб;
- пояснювальні та доповідні записки;
- ділове листування з партнерами, кредиторами;
- матеріали засобів масової інформації, аналітичні огляди;
- матеріали, отримані в результаті особистих контактів;
- фінансову інформацію, що міститься в прайс-листах, прейскурантах, довідниках.

Для створення цілісної системи інформаційного забезпечення необхідно визначити її зміст, об'єкт, джерела, сформувати потоки інформації і вивести їх на відповідні рівні, визначивши в якій формі, де зберігається і використовується інформація.

Найважливіший аспект формування інформаційного забезпечення управління підприємством – створення єдиної інформаційної мережі, що забезпечує збір і обробку статистичної інформації, реальний інформаційний обмін по вертикалі і горизонталі. Інформаційне забезпечення є базою, на якій будується управлінська діяльність, під якою слід розглядати певну визначену сукупність інформаційного масиву. Ці відомості, котрі є зібраними, систематизованими і перетвореними в придатну для використання форму відіграють в управлінні виняткову роль. Від повноти інформаційної бази та достовірності інформаційного забезпечення залежать адекватна оцінка подій, що відбуваються і обґрунтованість планованих управлінських рішень. Щоб сформулювати висновки за результатами проведеного аналізу, обґрунтовувати на їх основі управлінські рішення, спрямовані на підвищення ефективності підприємницької та фінансово-господарської діяльності підприємств, для фахівців вкрай важливо розробити адекватні заходи. Ці заходи повинні бути спрямовані на те, щоб:

- здійснювати збір, систематизацію та обробку інформації з теми дослідження;
- проводити пошук, аналіз і оцінку джерел інформації для проведення економічних розрахунків;
- використовувати сучасні прийоми і способи для вирішення економічних завдань;
- використовувати сучасні наукові методологічні та методичні розробки економістів при проведенні аналітичних заходів;
- розробляти напрямки з мобілізації невикористаних резервів, впровадження інноваційних технологій.

Для того щоб інформаційне забезпечення відповідало вимогам користувачів необхідна наявність і взаємодія цілого ряду елементів:

- належна нормативно-правової база з формування обліково-аналітичної інформації;
- прозорість, доступність, оперативність, регулярність, повнота та достовірність інформації на всіх рівнях;
- взаємозв'язок інформації різних видів обліку (бухгалтерського, управлінського, податкового, стратегічного, виробничо-оперативного);
- досягнутий рівень гармонізації та узгодженості облікових правил формування даних згідно міжнародних стандартів;
- здатність обліково-аналітичної інформації адаптуватися до потреб управління і досягнень в області теорії, практики та методології обліку на міжнародному рівні;

- залучення підприємствами незалежних аудиторів, котрі відіграють важливу роль, оскільки вони надають управлінню певні гарантії.

Інформаційне забезпечення аналітичної діяльності загалом охоплює такі рівні:

Перший рівень інформаційного забезпечення аналітичної діяльності. На цьому рівні відбувається фрагментарний опис стану об'єкта дослідження. Відображена тільки часткова вихідна інформація, яка може слугувати основою для власне аналітичної роботи. При цьому реалізується лише функція аналітичної діяльності, котра полягає у зборі інформації про досліджуваний об'єкт або процес. На цьому рівні є відсутніми чіткі уявлення про інформаційне забезпечення аналізу, а вся аналітична діяльність здійснюється на рівні констатації фактів. У цьому випадку описовий рівень інформаційного забезпечення аналітичної діяльності характеризується наданням статистичної інформації.

Другий рівень інформаційного забезпечення аналітичної діяльності. Він передбачає використання інформації, котра забезпечена першим описовим рівнем, при цьому передбачається не тільки порівняння результатів, але і їх узагальнення, екстраполяція. Цей рівень є емпіричним за своєю суттю. На емпіричному рівні інформаційного забезпечення аналітичної діяльності встановлюються зовнішні зв'язки між окремими фактами, що характеризують виробничо-фінансові аспекти досліджуваного явища. Відбувається певне упорядкування фактів, виділення з них найбільш істотних, групування і узагальнення, завдяки чому здійснюється обґрунтування висновків про господарські процеси, його властивості і відносини.

Третій рівень інформаційного забезпечення аналітичної діяльності. Цей рівень інформаційного забезпечення характеризується відображенням у якісних і кількісних показниках діяльності господарської системи і здійснюється на підставі системного підходу, завдяки якому визначаються всі види і виробничі ресурси, котрі є необхідними для забезпечення аналізу. Все це дає змогу здійснити співвідношення між початковими цілями та отриманими результатами. Представлені якісні та кількісні показники дозволяють проаналізувати результативність виробничо-фінансового та управлінського процесів, визначити зміни, виникнення і розвиток тенденцій і закономірностей. Це дає можливість своєчасно розкривати причини негативних явищ, а також здійснити прогноз на перспективу.

Під інформаційно-аналітичним забезпеченням управління слід розуміти визначення такого обсягу інформації з її подальшим аналізом, який є необхідним для здійснення управління на певному ієрархічному рівні в конкретний період часу для досягнення цілей і завдань, що стоять перед керованою системою. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління – це зв'язок системи зовнішньої і внутрішньої інформації з системами управління підприємством і управлінським процесом в цілому. Вся інформація ретельно відбирається, обробляється та аналізується, що згодом призводить до отримання конкретних показників та рекомендацій для кожного рівня управління підприємством з перерахуванням конкретних дій управлінця в тій чи іншій ситуації. До інформаційно-аналітичного забезпечення відноситься і програмне забезпечення, без якого є неможливим провести швидкий збір, якісний аналіз та обробку інформації без допомоги програмних продуктів і пристроїв. Включення в систему обліково-аналітичного забезпечення підсистеми інформаційного забезпечення, на наш погляд є виправданим, оскільки саме вона створює необхідні умови функціонування системи управління підприємством, забезпечує засоби отримання, пошуку, зберігання,

накопичення, передачі, обробки інформації, організацію бази облікових і позаоблікових даних.

Аналітична функція реалізується у формуванні великих масивів інформації про стан і рух виробничо-фінансових активів підприємства. Саме аналітична підсистема являє собою основу для вироблення оптимальних економічних рішень для управління. Вона дає змогу вчасно побачити тенденції розвитку як негативних, так і прогресивних явищ. На основі різних методик аналізу розробляються варіанти управлінських рішень, які дозволяють загальмувати розвиток негативних тенденцій і створити сприятливі умови для прогресивного розвитку [7, с. 172].

Отже, для реалізації системи обліково-аналітичного забезпечення існує принципова схема організації аналітичної діяльності. На перше місце слід поставити інформаційну базу, при цьому можливою є побудова аналітичних групувань і таблиць, отримання аналітичних показників і висновків для прийняття управлінських рішень.

Варто погодитися з думками О. О. Гуменюк [2], С. В. Івахненкова [3], І. Д. Лазаришиної [5], С. С. Черниш [9] і А. Д. Шеремета [10], які вважають, що аналітична система забезпечує кількісну та якісну оцінку змін, що відбуваються в керованому об'єкті. Вона дозволяє вчасно побачити тенденції розвитку як небажаних, так і прогресивних явищ. На основі різних методик аналізу розробляються варіанти управлінських рішень, які дають змогу загальмувати розвиток негативних тенденцій і створити сприятливі умови для прогресивного сталого розвитку. За допомогою аналізу виявляють невикористані внутрішні резерви, що сприяє ефективному розвитку підприємства. Аналітична система – це основа для вироблення оптимальних управлінських рішень для управління сталим розвитком підприємства. Аналітична інформація забезпечує реалізацію основних функцій управління, в тому числі планування і контролю. Отже, взаємозв'язок аналітичного та інформаційного забезпечення є беззастережним, тому однією з основних проблем формування аналітичного забезпечення є недостатня достовірність та оперативність надходження інформації.

Аналітичне забезпечення управління підприємствами може розкриватися в різноманітних формах, зокрема інформаційно-аналітичному забезпеченні управління підприємством, яке виконує завдання якісно-змістовного перетворення і передачу інформації про циклічні тенденції розвитку стану системи управління підприємством під впливом факторів внутрішнього і зовнішнього середовища [8, с. 197].

Аналітична підсистема інформаційного забезпечення управління підприємством використовується з метою всебічного та детального вивчення наявної інформації для вибору найбільш оптимального варіанту з альтернативних в процесі прийняття управлінського рішення. Дослідження сутності методичного забезпечення аналітичної підсистеми в контексті вирішуваних завдань дає змогу виділити аналітичні інструменти оперативного і стратегічного характеру. Оперативні інструменти аналізу системи обліково-аналітичного забезпечення управління організацією призначені для оцінки, діагностики та оптимізації господарських процесів в короткостроковому періоді. До оперативних інструментів доцільно віднести релевантний аналіз, оперативний аналіз, маржинальний аналіз, CVP-аналіз, оперативне ціноутворення. Стратегічні інструменти сприяють отриманню інформації про господарські процеси в довгостроковому періоді. Ця інформація є необхідною для прийняття управлінських рішень, що стосуються цілей розвитку підприємства на перспективу. Інструментами стратегічного характеру є інвестиційний аналіз, стратегічний аналіз, стратегічне ціноутворення, аналіз життєвого циклу, побудова карт бізнес-процесів, ABC-аналіз, SWOT-аналіз.

Дослідження наукових праць і новітніх розробок в області управління підприємством дало змогу зробити припущення про відсутність єдиного інформаційного комплексного підходу до аналізу й оцінки сталого економічного розвитку підприємства, заснованого на кількісному аналізі економічних показників та якісної оцінки слабо формалізованих параметрів, яким є бухгалтерський баланс.

В оцінці бізнесу бухгалтерський баланс характеризує фінансове становище підприємства на певну дату. За даними бухгалтерського балансу проводиться аналіз за наступними напрямками:

- оцінка структури активів та їх джерел;
- аналіз ліквідності балансу;
- аналіз платоспроможності підприємства;
- аналіз фінансової стійкості;
- аналіз ймовірності банкрутства.

Для проведення оцінки структури активів і джерел підприємства у балансі здійснюють об'єднання окремих його статей, доповнюють його показниками структури і розрахунками динаміки величини активів і пасивів, тобто формують порівняльний аналітичний баланс. Він характеризує фінансове становище підприємства і включає всі показники горизонтального і вертикального аналізу.

Найбільш значущими абсолютними показниками для аналізу є:

- загальна вартість активів підприємства;
- вартість необоротних активів підприємства;
- вартість оборотних активів;
- вартість матеріальних оборотних коштів;
- величина власного капіталу підприємства;
- величина позикового капіталу підприємства;
- розмір поточних зобов'язань.

Відносними показниками, що характеризують склад і структуру активів підприємства, є наступні:

- питома вага власного капіталу в загальній вартості капіталу;
- співвідношення темпів росту власного і позикового капіталу;
- співвідношення темпів зростання дебіторської та кредиторської заборгованості.

При проведенні фінансового аналізу підприємства передбачається, що існує особливий інструментарій, котрий дозволяє використовувати, як дані фінансової звітності, так і дані внутрішньої (управлінської) звітності. Це може відбуватися в двох зустрічних напрямках:

- уніфікація методик аналізу з урахуванням інформаційних можливостей проведеного економічного моніторингу;
- вдосконалення інформаційної системи моніторингу з урахуванням застосовуваних методик аналізу.

Удосконалення інформаційного забезпечення аналізу вимагає розробки автоматизованої системи управлінського обліку та звітності на базі єдиної інтегрованої інформаційної системи управління. Основна мета автоматизації систем управлінського обліку та аналізу підприємства – здатність оперативно і своєчасно приймати обґрунтовані управлінські рішення. Існує три основних варіанти вирішення проблеми впровадження інформаційних систем у аналітичну діяльність на підприємстві.

Перший шлях – розробка системи власними силами. Однак, при ускладненні бізнесу, такі засоби перестають задовольняти, оскільки не передбачають управління

даними, що мають складну структуру.

Другий шлях – придбання універсальної системи або пакета прикладних програм. Вибір систем такого роду обмежується, в основному, бухгалтерськими програмами. Причина полягає в тому, що бухгалтерський облік має суворо дотриману методологію. Незважаючи на часті зміни законодавства, форм звітних документів, принципи та структура даних залишаються практично незмінними. Функціонування підприємств відрізняється за специфічними і галузевими ознаками, що вимагає розробки універсальних пакетів для комплексної автоматизації виробничо-господарської діяльності. Рішення про придбання універсальної системи дає змогу за рахунок невеликих коштів вирішити проблеми, пов'язані з інформаційним обслуговуванням діяльності підприємства.

Третій шлях полягає в делегуванні функцій і повноважень з впровадження інформаційних технологій зовнішнім організаціям (аутсорсинг).

Саме тому до основних напрямів вдосконалення інформаційного забезпечення аналізу управлінської діяльності слід віднести наступні:

- вивчення періодичності руху документів, оскільки неритмічне надходження документів створює напруженість в обробці та використанні;
- впровадження автоматизованих інформаційних технологій в процесі проведення управлінського аналізу дають змогу скоротити терміни обробки аналітичних даних (при цьому підвищується оперативність аналізу), підвищити якість і достовірність обробки даних за рахунок повного охоплення впливу факторів, удосконалити організацію праці аналітичних працівників, знизити трудомісткість і вартість аналітичного процесу;
- дослідження ступеня аналітичності інформації;
- вивчення інформаційної взаємозв'язку аналітичних завдань, що дає змогу усунути дублювання інформації і встановити доцільну черговість їх вирішення;
- складання форм внутрішньої бухгалтерської звітності.

Отже, раціональна організація та інформаційне забезпечення аналізу управління впливають на результативність діяльності підприємства. Проведене дослідження організації системи аналізу виробничо-господарської діяльності підприємств дає змогу зробити низку висновків:

- застосовувані сучасні методики не в повній мірі відповідають поставленим перед ними завданнями;
- недостатній рівень інформаційного забезпечення не сприяє повною мірою можливостям використання сучасних систем аналізу виробничо-господарської діяльності підприємств.

Висновки. Таким чином, сучасному інформаційному забезпеченню аналізу господарської діяльності є притаманним низка проблем, вирішення яких вимагає раціонального підходу з урахуванням міжнародних вимог. Організація інформаційного забезпечення обліку і аналіз є складним багатогранним процесом, що включає в себе фінанси і управлінський облік, облікову політику, звітність, аналітичне забезпечення, аудит, комунікативні відносини між підрозділами, інформаційну систему, сукупність зовнішніх і внутрішніх факторів (включаючи обрану організаційну структуру), набір програмних продуктів, котрі забезпечують автоматизацію процесу, графік документообігу, обрану методологію для аналізу і прийняття управлінських рішень, стратегічні цілі підприємства. Слід відзначити, що ці елементи будуть успішно функціонувати тільки при застосуванні системного підходу. Створення інформаційного забезпечення залежить від рівня взаємодії розробників і кінцевих користувачів

аналітичної системи, забезпечення оптимальної індивідуалізації засобів інформаційно-аналітичного інструментарію керівного апарату з урахуванням класичних підходів прийняття рішень і культурного середовища менеджменту. Це передбачає формування новітньої інформаційної культури у роботі фахівців обліково-аналітичного напрямку діяльності.

Список використаних джерел

1. Бруханський Р.Ф. Аналіз вимог системи стратегічного менеджменту до побудови стратегічно-орієнтованої системи бухгалтерського обліку / Р.Ф. Бруханський // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. – 2014. – № 1. – С. 163-169.
2. Гуменюк О.О. Удосконалення бухгалтерської фінансової звітності відповідно до потреб економічного аналізу / О.О. Гуменюк // Інноваційна економіка. – 2011. – № 4 [18]. – С. 113-115.
3. Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку : [наукове видання] / С.В. Івахненко. – Житомир, 2009. – 416 с.
4. Косова Т.Д. Організація і методика економічного аналізу. Навчальний посібник / Т.Д. Косова, П.М. Сухарев, Л.О. Ващенко. – К. : ЦУЛ «», 2012. – 528 с.
5. Лазаришина І.Д. Економічний аналіз в Україні : історія, методологія, практика : монографія / І.Д. Лазаришина – Рівне : НУВГП, 2005. – 369 с.
6. Мних Є.В. Економічний аналіз : підручник / Є.В. Мних. – К. : Знання, 2011. – 630 с.
7. Пуцентейло П.Р. Аналітичне забезпечення діяльності підприємства / П.Р. Пуцентейло // Сталий розвиток економіки. – 2015. – №1. – С. 168-174.
8. Пуцентейло П.Р. Особливості функціонування аналітичного забезпечення підприємств / П.Р. Пуцентейло // Інноваційна економіка. – 2015. – №1. – С. 194-198.
9. Черниш С.С. Економічний аналіз / С.С. Черниш. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 312 с.
10. Шеремет А.Д. Теория экономического анализа : Учебник. – 3-е изд., доп. / А. Д. Шеремет. – М. : ИНФРА-М, 2011. – 352 с.
11. Шкарабан С.І. Діагностика і прогнозування фінансово-господарського розвитку акціонерного товариства : монографія / С.І. Шкарабан, Б.М. Корецький, О.В. Ярошук. – Тернопіль: ТАЙП : Рада, 2010. – 300 с.

Пуцентейло П. Р. Информационное обеспечение аналитической деятельности в управлении компанией

В статье обоснованы методические подходы к аналитическому обеспечению процесса управления предприятием. Установлено качественные критерии информации и исследовано их значимость для обеспечения эффективного управленческого воздействия. Акцентируется внимание на том, что информатизация и автоматизация учета в значительной степени увеличивает эффективность работы учетных работников, улучшает внутренний и внешний контроль за финансово-хозяйственной деятельностью предприятия, в результате повышает эффективность управления предприятием и обеспечивает высокую результативность его работы. Определено, что ведение учета на предприятиях должно осуществляться с использованием наиболее оптимальной для конкретного предприятия автоматизированной информационной системы, внедрение которой будет происходить поэтапно и благодаря созданию необходимых предпосылок.

Ключевые слова: анализ, учетно-аналитическое обеспечение, аналитическое обеспечение, информация, управление, менеджмент предприятия, отчетность.

Putsenteilo P. R. Information support of analytical in business management

Methodological approaches concerning analytical ensuring the process of enterprise management have been substantiated. It has been established qualitative criteria of information and their importance for ensuring the effective management impact has been investigated. It is substantiated that the computerization and automation of accounting greatly increases the efficiency of account workers, improves internal and external control over financial and economic activities of the enterprise, which ultimately increases the efficiency of enterprise management and provides high productivity of its work. Determined that accounting for the domestic enterprises should be carried out using the most optimal for a particular enterprise automated information system, the implementation of which will be done in stages and by creating the necessary prerequisites.

Key words: analysis, accounting and analytic support, analytic support, information, management, management of enterprise, reporting.

Наукове видання

Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. – Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького, 2015. – Вип. 11. – 360 с.

Головний редактор –	А. І. Луцький
Відповідальні редактори –	І. В. Жукевич
	В. В. Книш
	Т. С. Івашків

Відповідальний секретар –	Л. М. Ілин
Секретар –	Л. Б. Федик
Дизайн –	І. В. Гребенюк
Комп'ютерна верстка –	І. Г. Петрів
Коректор –	І. В. Данилюк

Підписано до друку 29.01.2015 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний. Віддруковано на ризографі
Ум. друк. арк. 20. Тираж 150. Зам. № 5

Редакційно-видавничий відділ
Івано-Франківського університету права
імені Короля Данила Галицького

76018, м. Івано-Франківськ, вул. Є. Коновальця, 35
Тел.: (0342) 77-18-45
E-mail: redakcijaifup@gmail.com
Сторінка в Інтернеті: <http://visnyk.iful.edu.ua/>